

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.410.029.02.2018

P/18/064

W odpowiedzi proszę powołać się
na numer naszego pisma

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu
ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań
T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01
lpo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/18/064 – Funkcjonowanie budżetów partycypacyjnych

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontrolerzy

1. Daniel Braciszewski, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/171/2018 z 26 października 2018 r.
2. Marek Gutraj, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/160/2018 z 9 października 2018 r.
3. Artur Piętas, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LPO/174/2018 z 6 listopada 2018 r.

Jednostka
kontrolowana

Urząd Miasta w Pile, Plac Staszica 10, 64-920 Piła (dalej: Urząd)

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Piotr Głowski, Prezydent Miasta Piły¹ (dalej: Prezydent)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Miasto Piła (dalej: „Miasto”) w latach 2016-2018 (do 23 listopada)², co do zasady, prawidłowo i skutecznie realizowało projekty w ramach budżetu partycypacyjnego (dalej także budżet obywatelski). Budżet obywatelski funkcjonował w oparciu o przepisy dotyczące konsultacji, o których mowa w art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym³.

Wybór realizowanych projektów – z wskazanymi poniżej wyjątkami – odbywał się zgodnie z regulaminami tworzenia budżetu partycypacyjnego oraz harmonogramami ustalonymi przez Prezydenta, a przeznaczone do realizacji wnioski mieszkańców spełniały wymagane kryteria i zostały rzetelnie zweryfikowane przez działający w Urzędzie Zespół Opiniujący. W wyniku zrealizowania zadań poprawie uległa infrastruktura drogowa oraz sportowo – rekreacyjna, a także estetyka i atrakcyjność przestrzeni publicznej, w tym terenów zielonych. Pula środków budżetowych przeznaczona przez Prezydenta na zadania związane z budżetem obywatelskim, stanowiąca od 0,66% do 0,97% budżetu Miasta, wpłynęła także na aktywizację społeczeństwa i zwiększenie jego realnego udziału w zagospodarowaniu przestrzeni publicznej. Urząd rzetelnie prowadził kampanię informacyjną o budżecie partycypacyjnym, wydatki budżetowe poniesiono zgodnie z obowiązującymi przepisami, a realizacja zadań w ramach tego budżetu była w większości przypadków zgodna z założeniami wynikającymi ze złożonych wniosków, umożliwiając osiągnięcie planowanych efektów.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

– ograniczenia przez Prezydenta kręgu osób uprawnionych do brania udziału w konsultacjach społecznych do mieszkańców Piły, którzy ukończyli 16 lat i posiadali numer PESEL⁴,

¹ Od 6 grudnia 2010 r.

² Z uwzględnieniem działań wcześniejszych, które miały wpływ na badane zagadnienia lub których efekty wystąpiły po 1 stycznia 2016 r., dalej: okres objęty kontrolą albo kontrolowany okres.

³ Dz. U. z 2018 r. poz. 994, ze zm., dalej: ustawa o samorządzie gminnym.

⁴ Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności, o którym mowa w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2018 r. poz. 1382, ze zm.)

- określenia przez Prezydenta części zasad i trybu prowadzenia konsultacji zastrzeżonych do kompetencji Rady Miasta Piły (dalej: Rada Miasta),
- nieznacznego uchybienia terminom upublicznienia wyników głosowania na projekty budżetu obywatelskiego w latach 2015, 2016 i 2018 r.

Nieprawidłowości te miały charakter w istocie formalny i nie wpłynęły na wdrażanie w Pile formuły budżetu obywatelskiego, rozumianej jako idei włączenia mieszkańców Miasta w proces podejmowania decyzji o realizacji zadań gminnych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zgodność z przepisami uchwał rady gminy i zarządzeń burmistrza dotyczących budżetu partycypacyjnego

Opis stanu faktycznego

1.1. Liczba osób zamieszkujących Piłę wynosiła: według stanu na 1 stycznia 2016 r. 73 521⁵, na 1 stycznia 2017 r. – 73 388⁶, a na 1 stycznia 2018 r. – 73 040⁷.

W Mieście funkcjonowało sześć jednostek pomocniczych, tj. osiedla: Gładyszewo, Górne, Koszyce, Motylewo, Podlasie i Staszyce⁸.

(dowód: akta kontroli str. 529, 1235-1405)

1.2. Budżet obywatelski został utworzony w Mieście z inicjatywy Prezydenta, który zaproponował wprowadzenie tego rozwiązania w 2014 r. Budżet obywatelski w latach 2016 - 2018 został przygotowany i zrealizowany w oparciu o uchwałę Rady Miasta Nr XXXVIII/498/13 z dnia 29 października 2013 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych na terenie Miasta (dalej: uchwała w sprawie konsultacji społecznych z 2013 r.) i jej uchwałę nr IX/119/15 z dnia 30 czerwca 2015 r. o tej samej nazwie (dalej: uchwała w sprawie konsultacji społecznych z 2015 r.).

(dowód: akta kontroli str. 5-86, 649-650)

1.3. W okresie objętym kontrolą obowiązywały w Mieście następujące regulacje dotyczące funkcjonowania budżetu obywatelskiego: uchwała w sprawie konsultacji społecznych z 2013 r. (na jej podstawie zainicjowano ogłoszenie konsultacji w sprawie budżetu obywatelskiego na 2016 r.)⁹, uchwała w sprawie konsultacji społecznych z 2015 r. wraz z rozstrzygnięciem nadzorczym wojewody wielkopolskiego¹⁰ (dotycząca budżetu obywatelskiego realizowanego w latach 2016-2018), a ponadto zarządzenia Prezydenta:

a) na rok 2016:

- Nr 191(151)15 z 1 czerwca 2015 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących Piłskiego Budżetu Obywatelskiego na 2016 rok, zawierające załącznik nr 1 „Zasady Konsultacji Społecznych Piłskiego Budżetu Obywatelskiego na 2016 rok” (dalej: „Zasady Konsultacji z 2016 r.”),
- Nr 288(248)15 z 26 sierpnia 2015 r. zmieniające zarządzenie z 1 czerwca 2015 r.

b) na rok 2017:

⁵ Z tego mieszkańców: zameldowanych na pobyt stały – 71.621 i na pobyt czasowy – 1.900.

⁶ Z tego mieszkańców: zameldowanych na pobyt stały – 71.473 i na pobyt czasowy – 1.915.

⁷ Z tego mieszkańców: zameldowanych na pobyt stały – 71.174 i na pobyt czasowy – 1.866.

⁸ Których statuty przyjęto uchwałami nr 616-620 i 623 z 31 sierpnia 2010 r. W 2011 r. Rada Miasta przyjęła dwie odrębne uchwały o zniesieniu osiedli: Jadwiżyn, Śródmieście, a w 2014 r. - osiedla Zamość: uchwała Nr XIV/195/11 z 29 listopada 2011 r. w sprawie zniesienia jednostki pomocniczej Gminy Piła - Osiedla Jadwiżyn, uchwała Nr XIV/196/11 z 29 listopada 2011 r. w sprawie zniesienia jednostki pomocniczej Gminy Piła - Osiedla Śródmieście, uchwała Nr XLI/544/14 z 28 stycznia 2014 r. w sprawie zniesienia jednostki pomocniczej Gminy Piła - Osiedla Zamość.

⁹ Na podstawie uchwały Rady Miasta Nr XXXVII/498/13 z dnia 29 października 2013 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych na terenie Miasta Prezydent wydał zarządzenie w sprawie konsultacji społecznych. Uchwała ta została uchylona uchwałą Nr IX/119/15 z 30 czerwca 2015 r.

¹⁰ Nr KN-I.4131.1.301.2015.5 z 6 sierpnia 2015 r.

– Nr 468(37)16 z 9 lutego 2016 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących zasad Pilskiego Budżetu Obywatelskiego na rok 2017, zawierające załącznik nr 1 „Zasady Konsultacji Społecznych Pilskiego Budżetu Obywatelskiego na 2017 rok”,

– Nr 558(127)16 z 5 maja 2016 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących zasad Pilskiego Budżetu Obywatelskiego na rok 2017, zawierające załącznik nr 1 „Zasady Konsultacji Społecznych Pilskiego Budżetu Obywatelskiego na 2017 rok” (dalej: „Zasady Konsultacji z 2017 r.”),

– Nr 708(277)16 z 30 sierpnia 2016 r. zmieniające zarządzenie z dnia 5 maja 2016 r.,

c) na rok 2018:

– Nr 953(118)17 z 11 kwietnia 2017 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących zasad Pilskiego Budżetu Obywatelskiego na rok 2018, zawierające załącznik nr 1 „Zasady Konsultacji Społecznych Pilskiego Budżetu Obywatelskiego na 2018 rok” (dalej: „Zasady Konsultacji z 2018 r.”),

– Nr 1041(206)17 z 30 czerwca 2017 r. zmieniające zarządzenie z 11 kwietnia 2017 r.,

– Nr1046(211)17 z 30 czerwca 2017 r. w sprawie powołania Komisji Konsultacyjnej do spraw ustalenia wyników Pilskiego Budżetu Obywatelskiego na 2018 rok.

Uchwały Rady Miasta podjęto na podstawie art. 5a ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, a zarządzenia Prezydenta wydano na podstawie art. 30 ust. 1 tej ustawy oraz ww. uchwał w sprawie konsultacji społecznych.

(dowód: akta kontroli str. 5-7, 103-234)

Rozstrzygnięciem nadzorczym z 6 sierpnia 2015 r. Wojewoda Wielkopolski (dalej: Wojewoda) orzekł nieważność uchwały Rady Miasta w sprawie konsultacji społecznych z 2015 r., we fragmencie dotyczącym konieczności podawania numeru PESEL we wniosku o przeprowadzenie konsultacji, a także w zakresie § 3 ust. 3, w którym Rada określiła obligatoryjne informacje dotyczących sposobu wykonania uchwały. W ocenie Wojewody, zobowiązanie Prezydenta przez Radę Miasta do uwzględnienia w zarządzeniu enumeratywnie wymienionych elementów dotyczących sposobu wykonania uchwały stanowiło niedopuszczalną ingerencję organu stanowiącego w sferę kompetencji organu wykonawczego.

(dowód: akta kontroli str. 103-106)

Projekt uchwały przyjętej w 2015 r. został uprzednio przekazany Gminnej Radzie Działalności Pożytku Publicznego Miasta Piły w celu przeprowadzenia konsultacji oraz wyrażenia opinii, zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Nr 188(148)15 z 1 czerwca 2015 r. Po pozytywnym zaopiniowaniu projektu uchwały przez ww. Radę został on następnie przedłożony Radzie Miasta¹¹.

Projekt uchwały w sprawie konsultacji społecznych z 2015 r. został przygotowany w wyniku wsparcia doradczego Urzędu przez fundację z Poznania w ramach wspólnie zrealizowanego projektu „Decydujmy razem” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego¹². Celem projektu było wspieranie budowania społeczeństwa obywatelskiego i mechanizmów aktywnej partycypacji społecznej na terenie Miasta poprzez usprawnienie procesu konsultacji społecznych. Konsekwencją zrealizowanego projektu partnerskiego było złożenie propozycji zmiany dotychczas obowiązujących

¹¹ Protokół Nr 11/15 z posiedzenia Komisji Spraw Społecznych Rady Miasta 23 czerwca 2015 r. Protokół nr IX/15 z IX sesji Rady Miasta, która odbyła się 30 czerwca 2015 r.

¹² Projekt „Decydujmy razem” realizowany był w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31 marca 2015 r. na terenie miasta Piły. Projekt był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, poddziałanie 5.4.2 POKL.

regulacji związanych z procedurą konsultacji społecznych w Urzędzie i wprowadzenie nowej formy konsultacji poprzez portal www.konsultacjespoleczne.pila.pl.

(dowód: akta kontroli str. 8-15, 20-86, 235-251)

Kierownik Biura Prezydenta w sprawie udziału społeczeństwa w opracowywaniu regulacji dotyczących budżetu partycypacyjnego wyjaśnił, że w latach 2016 – 2018 budżet ten przeprowadzony był w oparciu o regulacje prawne zastosowane przy poprzednich edycjach jego realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 634, 649-650)

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych NIK, tj. 23 listopada 2018 r., Rada Miasta nie podjęła uchwały w sprawie wymagań jakie powinien spełniać projekt budżetu obywatelskiego, tj. uchwały o której mowa w art. 5a ust. 7 ustawy o samorządzie gminnym, mającej zastosowanie dla kadencji organów stanowiących gmin wyłonionych na lata 2018-2023.

(dowód: akta kontroli str. 651)

1.4. W uchwale w sprawie konsultacji społecznych z 2015 r. Rada Miejska określiła m.in.:

- sposób i formy konsultacji – mogły one polegać na wyrażeniu opinii, złożeniu uwag i propozycji do sprawy będącą przedmiotem konsultacji, udzieleniu odpowiedzi na postawione pytanie lub pytania, wyborze jednego z zaproponowanych rozwiązań. Rada określiła, że mogły one być prowadzone w formie zebrań z mieszkańcami, organami osiedli, wyrażania opinii w formie pisemnej lub poprzez miejskie portale internetowe¹³, ankiet telefoniczne lub elektronicznych i wiadomości wysyłanych pocztą internetową lub na piśmie, a także w formie badań szczegółowych i sondaży.
- organy inicjujące ich przeprowadzenie, tj. Radę Miejską lub Prezydenta,
- obowiązek upublicznienia ich wyników – Prezydent powinien poinformować mieszkańców o wynikach konsultacji na oficjalnej stronie internetowej Miasta w terminie 21 dni od upływu terminu wyznaczonego do zgłaszania opinii i uwag.

(dowód: akta kontroli str. 5-7, 16-19)

W ustalonych przez Prezydenta zasadach konsultacji dotyczących budżetu obywatelskiego na lata 2016-2018 określono m.in., że:

- uprawnionymi do składania propozycji projektu oraz do udziału w głosowaniu byli wszyscy mieszkańcy Miasta, którzy w roku przeprowadzenia konsultacji będą mieli ukończone 16 lat,
- w latach 2015 – 2016 propozycja projektu mogła zostać złożona przez dowolnego mieszkańca spełniającego określone kryterium wiekowe,
- w 2017 r. wprowadzono procedurę, w myśl której do każdej propozycji projektu musiała być dołączona lista poparcia zawierająca podpisy przynajmniej dwudziestu osób uprawnionych do wzięcia udziału w konsultacjach, a ponadto jedna osoba mogła zgłosić oraz poprzeć maksymalnie pięć zadań,
- zadania zweryfikowane pozytywnie były wpisywane na listę karty do głosowania z podziałem na osiedla i zadania: tzw. „małe”, których planowane koszty realizacji nie przekraczały 30,0 tys. zł oraz tzw. „osiedlowe”, których planowane koszty realizacji zawierały się w przedziale od 30,0 tys. zł do 300,0 tys. zł,
- lista zadań poddana konsultacjom została podzielona na obszary miasta objęte konsultacjami, tj. osiedla: Gładyszewo, Motylewo, Górne, Koszyce, Podlasie i Staszycy oraz obszary zniesionych osiedli: Śródmieście, Jadwiżyn i Zamość,

¹³ www.pila.pl oraz www.konsultacjespoleczne.pila.pl

- jedna osoba mogła oddać maksymalnie po pięć głosów na wybrane zadania z listy projektów osiedlowych oraz na wybrane zadania z listy projektów małych (łącznie 10 głosów - po jednym głosem na każde wybrane zadanie),
- w 2015 r. i 2017 r. na każdym osiedlu lub obszarze zniesionych osiedli powinno zostać wskazane do realizacji przynajmniej jedno zadanie z listy projektów osiedlowych i jedno zadanie z listy projektów małych (przy czym w 2017 r. zasada ta nie dotyczyła osiedli Motylewo i Gładyszewo), a w 2016 r. przynajmniej jedno zadanie z listy projektów małych,
- zadania z największym poparciem planowano do realizacji w roku, dla którego prowadzono konsultacje w ramach budżetu obywatelskiego z możliwością ich dokończenia w roku następnym,
- wniosek powinien zawierać: opis lokalizacji zadania, skrócony opis zadania, uzasadnienie potrzeby jego realizacji, głównych beneficjentów projektu, szacunkowe koszty realizacji zadania. Ponadto do wniosku można było dołączyć zdjęcia, mapy, wizualizacje lub rysunki,
- zgłaszane propozycje zadań powinny: dotyczyć poprawy lub nowego zagospodarowania przestrzeni miejskiej na terenie Piły¹⁴, charakteryzować trwały cel publiczny, być realizowane w perspektywie jednorocznej i należeć do kompetencji gminy, zostać zlokalizowane na gruncie gminnym lub terenie będącym w zarządzie gminy, na którym gmina zgodnie z prawem może wydatkować środki publiczne, stanowić projekty inwestycyjne lub modernizacyjne,
- przedsięwzięcia nie powinny być ingerować w przebieg sieci wodno-kanalizacyjnej, gazowej, energetycznej i telekomunikacyjnej,
- nieuprawnione było zgłaszanie do konsultacji kilku części tego samego zadania, w celu spełnienia wymogu maksymalnej kwoty zadania wynoszącej do 300,0 tys. zł,
- w zasadach konsultacji z 2015 r. obowiązywało wyłączenie z konsultacji inwestycji znajdujących się na terenie instytucji oświatowych będących jednostkami organizacyjnymi Miasta,
- głosowania odbywały się osobiście w jednym ze wskazanych punktów stacjonarnych lub przez portal www.konsultacjespoleczne.pila.pl oraz w mobilnych punktach informacyjnych,
- ustalenie wyników polegało na zsumowaniu głosów oddanych na każdą z propozycji zadań zgłoszonych do konsultacji, oddzielnie dla projektów osiedlowych i projektów małych,
- podczas konsultacji społecznych w 2015 r. w celu wyboru zadań pierwszych do realizacji i najistotniejszych z punktu widzenia mieszkańców, dla każdego z obszarów Miasta została ustalona lista rankingowa zadań według liczby oddanych głosów. Zadanie z największą liczbą głosów zostało ujęte w budżecie obywatelskim jako pierwsze. Pozostałe zadania zostały uszeregowane na jednej liście rankingowej według liczby oddanych głosów i były kolejno realizowane do wyczerpania środków finansowych tego budżetu. W przypadku, gdy środki finansowe na realizację kolejnego zadania z ww. listy byłyby niewystarczające, do realizacji skierowane zostałyby następne zadanie z listy, którego koszt nie spowodowałby przekroczenia limitu tych środków finansowych,
- w przypadku konsultacji społecznych w latach 2016- 2017 ustalono, że zostaną utworzone dwie osobne listy rankingowe dla zadań małych i osiedlowych, przy czym w 2017 r. ustalono, że w przypadku zadań osiedlowych lista projektów dla osiedli

¹⁴ Do wysokości 300,0 tys. zł na jedno zadanie.

Motylewo i Gładyszewo zostanie stworzona wspólnie, a do realizacji zostanie przekazane zadanie z osiedla, które uzyska największą liczbę głosów,

– lista zadań wybranych do budżetu obywatelskiego zostanie zamieszczona na stronie www.pila.pl, w Biuletynie Informacji Publicznej, w lokalnych mediach i na portalu www.konsultacjespoleczne.pila.pl,

– w sytuacji, w której uzyskana zostałyby równa liczba głosów przez dwa zadania lub więcej zadań, o kolejności na liście zdecydować miało losowanie, które przeprowadziłby Zespół Opiniujący.

Zasady konsultacji z 2015 r., 2016 r. i 2017 r. nie przewidywały trybu odwołania od decyzji o niedopuszczeniu projektu do głosowania.

(dowód: akta kontroli str. 5-7, 16-19, 107-209)

W latach 2016-2018 w Urzędzie nie opracowano odrębnej procedury sprawowania kontroli społecznej nad prawidłowością wyboru i realizacją zadań w ramach budżetu obywatelskiego.

(dowód: akta kontroli str. 649-651)

Kierownik Biura Prezydenta wyjaśnił, że weryfikacji zgłoszonych wniosków pod względem formalnym dokonywał zespół zajmujący się analizą oraz weryfikacją wszystkich zadań zgłoszonych przez mieszkańców, składający się z pracowników posiadających odpowiednie przygotowanie merytoryczne, przedstawicieli kluczowych wydziałów Urzędu i jednostki organizacyjnej Miasta (Zarząd Dróg i Zieleni). W ramach procesu weryfikacji zespół kierował się dotychczasowym wieloletnim doświadczeniem w zakresie realizacji inwestycji miejskich. Dodał, że weryfikacja ta obejmowała tylko i wyłącznie możliwość realizacji przez Miasto zadań zgłaszanych przez mieszkańców. Zespół weryfikujący wnioski nie dokonywał oceny ich przydatności, a jedynie stwierdzał zgodność zgłaszanych zadań z regulaminem konsultacji w zakresie m.in. terminu wpływu wniosków, zgodności z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, a także ustalał własność wskazanych terenów i obiektów oraz analizował aspekt bezpieczeństwa drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 694)

1.5. Obowiązujące w Mieście w kontrolowanym okresie regulacje dotyczące budżetu obywatelskiego nie określały podziału środków zaplanowanych i wydatkowanych w ramach tego budżetu na pule obejmujące Miasto i jego części w postaci jednostek pomocniczych lub grup jednostek pomocniczych. Łączna kwota planowanego budżetu obywatelskiego wynosiła: 3.080 tys. zł w 2016 r., 3.000 tys. zł w 2017 r. i 2.957 tys. zł w 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 528-529, 531-536, 1054-1087)

1.6. W obowiązujących w Mieście w okresie objętym kontrolą regulacjach dotyczących budżetu obywatelskiego ograniczono wynikające z ustawy o samorządzie gminnym prawo do udziału wszystkich mieszkańców Miasta w konsultacjach społecznych dotyczących budżetu obywatelskiego na 2016, 2017 i 2018 r. poprzez określenie w zarządzeniach Prezydenta¹⁵, że uprawnionymi do wzięcia udziału w konsultacjach są mieszkańcy miasta, którzy mieli ukończone 16 lat (§ 2 zarządzeń).

Ponadto w zasadach konsultacji społecznych budżetu obywatelskiego na 2016 rok¹⁶ Prezydent określił, że na karcie do głosowania (załącznik nr 3 do zarządzenia), uczestnik konsultacji zobowiązany był podać miejsce zameldowania oraz numer PESEL. Numer ten służyć miał sprawdzeniu czy oddawane głosy nie powtarzają się (§ 18 załącznika nr 1). Zapis ten został zmieniony zarządzeniem Prezydenta

¹⁵ Zarządzenia: nr 191(151)15 z 1 czerwca 2015 r., nr 558(127)16 z 5 maja 2016 r., nr 468(37)16 z 9 lutego 2016 r.

¹⁶ Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 191(151)15 z 1 czerwca 2015 r.

z 26 sierpnia 2015 r.¹⁷ poprzez usunięcie wymogu podania numeru PESEL. Zgodnie z regulacjami określonymi przez Prezydenta, na karcie do głosowania uczestnik konsultacji zobowiązany był podać imię i nazwisko oraz adres zamieszkania¹⁸. Ostatecznie w toku konsultacji społecznych w sprawie budżetu obywatelskiego na lata 2016-2018 nie wymagano od mieszkańców podawania numeru PESEL.

Podczas konsultacji społecznych dotyczących budżetu obywatelskiego na 2017 i 2018 rok wprowadzono zasadę podania na karcie do głosowania sumy cyfr numeru PESEL (§ 18 załącznika nr 1 do zarządzenia Prezydenta¹⁹). Kwestie te szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Rada Miasta w uchwałach w sprawie konsultacji społecznych z 2013 r. i 2015 r. określiła, że wniosek o przeprowadzenie konsultacji społecznych składany przez jedną trzydziestą mieszkańców uprawnionych do udziału w konsultacji (wg liczby mieszkańców na 31 grudnia roku poprzedzającego) powinien zawierać imię i nazwisko, adres zamieszkania, PESEL oraz własnoręcznie złożone podpisy osób popierających wniosek (§ 4 ust. 2 pkt 5 uchwały). Wojewoda orzekł nieważność ww. uchwały z 2015 r. w zakresie wymogu podawania we wniosku numeru PESEL²⁰, co zostało opisane w pkt 1.3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 6, 103-116, 135-138, 153-164, 177-189, 634)

1.7. Uchwały w sprawie konsultacji społecznych z 2013 r. i 2015 r. przedłożono Wojewodzie, w terminie nie przekraczającym siedmiu dni od dnia ich podjęcia, tj. zgodnie z art. 90 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Powyższe uchwały nie zostały przekazane Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Poznaniu.

(dowód: akta kontroli str. 87-90, 94-96, 101-102)

1.8. Uchwały w sprawie konsultacji społecznych z 2013 r. i 2015 r. przekazano Wojewodzie celem ich ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego odpowiednio: jeden oraz siedem dni po ich uchwaleniu.

(dowód: akta kontroli str. 91-93, 97-99)

1.9. Przed wejściem w życie zarządzenia Prezydenta z 1 czerwca 2015 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących Piłskiego Budżetu Obywatelskiego na 2016 rok, istniały w Mieście mechanizmy partycypacji społecznej mieszkańców w zakresie tworzenia budżetu Miasta. Konsultacje społeczne z mieszkańcami przeprowadzano także w sprawie budżetów obywatelskich zrealizowanych w 2014 r. i 2015 r. Kierownik Biura Prezydenta wyjaśnił, że przed wprowadzeniem mechanizmu konsultacji odbywały się spotkania Prezydenta z mieszkańcami podczas zebrań z radami poszczególnych osiedli, w trakcie których wskazywano propozycje inwestycji, które zdaniem mieszkańców powinny być realizowane w pierwszej kolejności. Ponadto wskazał, że po wprowadzeniu budżetu obywatelskiego mechanizmy partycypacji zostały uregulowane w regulaminie i zagwarantowano na ten cel określone środki finansowe.

(dowód: akta kontroli str. 16-19, 33, 59-64, 634, 649-651)

1.10. Kierownik Biura Prezydenta wyjaśnił również, że przepisy art. 5a ust. 3-7 ustawy o samorządzie gminnym, które mają zastosowanie od kadencji organów gmin wyłonionych na lata 2018-2023 nie zostały do dnia zakończenia czynności kontrolnych NIK poddane szczegółowej analizie ze strony Urzędu. Wskazał, że dopiero po zakończeniu odbywającej się w 2018 r. procedury konsultacji

¹⁷ Zarządzenie Prezydenta Nr 288(248)15 z 26 sierpnia 2015 r. zmieniające jego zarządzenie Nr 191(151)15 z 1 czerwca 2015 r.

¹⁸ § 1 zarządzenia Nr 288(248)15.

¹⁹ Zarządzenia Prezydenta: Nr 558(127)16 z 5 maja 2016 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących zasad Piłskiego Budżetu Obywatelskiego na rok 2017 oraz Nr 953(118)17 z 11 kwietnia 2017 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących zasad Piłskiego Budżetu Obywatelskiego na rok 2018.

²⁰ Rozstrzygnięcie nadzorcze z 6 sierpnia 2015 r. nr KN-I.4131.1.301.2015.5.

społecznych w sprawie budżetu obywatelskiego na 2019 rok rozpocznie się planowanie przyszlórocznej edycji tego budżetu.

(dowód: akta kontroli str. 651)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W wydanych przez Prezydenta zarządzeniach w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących budżetu obywatelskiego na lata 2016 - 2018 zawarto postanowienia ograniczające udział w tych konsultacjach mieszkańców ze względu na ich wiek. Zgodnie z § 2 tych zarządzeń, do udziału w konsultacjach uprawnieni byli mieszkańcy, którzy ukończyli 16 lat.

(dowód: akta kontroli str. 107-113, 153-160, 177-184)

Kierownik Biura Prezydenta, wyznaczony do realizacji zadań z zakresu budżetu obywatelskiego wyjaśnił, że w pierwszej kolejności rozważano udział mieszkańców pełnoletnich, tj. mających pełną zdolność do czynności prawnych, a obniżanie wieku wynikało z zamiaru umożliwienia młodzieży udziału w konsultacjach celem poznania potrzeb tej grupy mieszkańców. Wskazał ponadto, że pojęcie „mieszkańców gminy” mogących brać udział w konsultacjach również co do tych, którzy nie mają zdolności do czynności prawnych było niejednolicie interpretowane zarówno w orzecznictwie jak i w praktyce przeprowadzania konsultacji społecznych w innych gminach. Podkreślił, że z Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 marca 2016 r. (sygn. IV SA/GI/1129/15) stwierdził m.in., że osobami uprawnionymi do udziału w czynnościach związanych z bezpośrednim sprawowaniem władzy uprawnione są osoby pełnoletnie, a zatem osoby które ukończyły 18 rok życia. Osoby te w świetle ustawy z dnia 5 stycznia 2011 Kodeks wyborczy²¹ legitymują się czynnym prawem wyborczym i uprawnione są do udziału w bezpośrednim sprawowaniu władzy w danej jednostce samorządu terytorialnego. Ustalenie takie, według Kierownika Biura Prezydenta, oznacza że jeżeli gmina zdecyduje się na upoważnienie do udziału w organizowanych przez nią konsultacjach społecznych osoby, które nie osiągnęły takiego wieku, to stanowi to będnie formę rozszerzenia – a nie zawężenia – kręgu osób uprawnionych do wypowiedzenia się w danej sprawie. Wskazał on ponadto, że przy konstruowaniu zasad pierwszych konsultacji dotyczących budżetu partycypacyjnego pracownicy Biura Prezydenta wykorzystywali zasady zapisane w dokumentach ustalających reguły budżetu partycypacyjnego innych miast, które wcześniej realizowały konsultacje społeczne w ww. sprawach.

Kierownik Biura Prezydenta podał również, że z powodu braku definicji „mieszkańca gminy” w ustawie o samorządzie gminnym Prezydent na podstawie kompetencji zawartych w uchwale rady miasta wywoził, że jeżeli ma prawo zarządzić konsultacje, to również określić ich zasięg i uprawnionych do wzięcia udziału w konsultacjach. Ze względu na niejednolite orzecznictwo oraz pojawiające się wątpliwości co do kręgu osób mogących brać udział w konsultacjach społecznych Prezydent w 2018 r. wystąpił z wnioskami informacyjne w ww. sprawach do Wielkopolskiego Ośrodka Kształcenia i Studiów Samorządowych w Poznaniu oraz do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

(dowód: akta kontroli str. 632-648)

NIK wskazuje, że zgodnie z art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym²², uczestnikami procesu konsultacji społecznych, w tym dotyczących budżetu obywatelskiego, są mieszkańcy gminy przeprowadzającej konsultacje. Jakkolwiek przepisy tej ustawy nie określają, kogo należy rozumieć

²¹ Dz. U. z 2018 poz. 754, ze zm.

²² Dz. U. z 2018 r., poz. 994 ze zm., dalej ustawa o samorządzie gminnym.

przez „mieszkańca”, to zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny²³, miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu. Tym samym, wszystkie osoby fizyczne, które spełniają te przesłanki, są mieszkańcami gminy i mogą uczestniczyć w konsultacjach, o których mowa w art. 5a ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Nieuprawnione jest w tym kontekście formułowanie przez organy Gminy jakichkolwiek dodatkowych przesłanek, w tym uzależniających prawo głosu od osiągnięcia przez mieszkańca określonego wieku. NIK nie podziela poglądu, zgodnie z którym prawo do udziału w konsultacjach należy wiązać z czynnym prawem wyborczym, a stanowisko to znajduje oparcie w doktrynie oraz utrwalonej linii orzecznictwa sądów administracyjnych²⁴. Zauważyć przy tym należy – co symptomatyczne – że w określonych przez Prezydenta regulacjach dotyczących konsultacji społecznych w sprawie budżetu obywatelskiego na 2019 r.²⁵, odstąpiono od ograniczania kręgu osób mogących brać udział w konsultacjach ze względu na ich wiek. Uprawnionymi do wzięcia udziału w konsultacjach są już wszyscy mieszkańcy Piły.

(dowód: akta kontroli str. 210-234)

2. Zasady i tryb przeprowadzania konsultacji, w tym dotyczących budżetu obywatelskiego w części określono zarządzeniami Prezydenta²⁶, a nie uchwałami Rady Miasta z 2013 r. i 2015 r. dotyczącymi konsultacji społecznych, co naruszało art. 5a ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym w zw. z art. 18 ust. 2 pkt 15 tej ustawy, w świetle których stanowienie w tych kwestiach należy do wyłącznej właściwości rady gminy. W orzecznictwie wskazuje się, że rada gminy w uchwale podejmowanej na podstawie art. 5a ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym powinna m.in. określić: kto inicjuje konsultację, sposób i formę konsultacji, czas i miejsce ich przeprowadzenia, reguły ustalania wyników oraz sposób przekazania tych wyników do wiadomości społeczności lokalnej²⁷. Analiza treści ww. uchwał Rady Miasta wskazuje, że nie zawierają one regulacji, z których wynikałby czas i miejsce przeprowadzenia konsultacji oraz sposobów ustalania ich wyników. Te trzy kwestie ujęte były natomiast w zarządzeniach Prezydenta i załącznikach do nich.

(dowód: akta kontroli str. 5-7, 16-19, 107-209)

Kierownik Biura Prezydenta podkreślił, że zgodnie z pierwotnym brzmieniem uchwały w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z 2015 r. uchwała rady miasta lub zarządzenie Prezydenta w sprawie konsultacji społecznych powinny określać:

- przedmiot oraz formę konsultacji;
- teren objęty konsultacjami i osoby uprawnione do udziału w konsultacjach;
- termin i miejsce wyłożenia lub podania do publicznej wiadomości materiałów dotyczących przedmiotu konsultacji oraz udzielania wyjaśnień i przyjmowania opinii;
- jednostkę organizacyjną wyznaczoną do przyjmowania opinii (...);
- jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za przeprowadzenie konsultacji.

²³ Dz. U. z 2018 r. poz. 1025, ze zm.).

²⁴ Por. komentarz do art. 5a ustawy o samorządzie gminnym autorstwa Moniki Augustyniak i Romana Marchaja, LEX Omega 2018, teza 5 oraz m.in. uzasadnienia wyroków wojewódzkich sądów administracyjnych: we Wrocławiu (z 10 maja 2013 r. w sprawie III SA/Wr 140/13), w Olsztynie (z dnia 10 grudnia 2015 r. w sprawie I SA/OI 661/15), w Opolu (z 17 kwietnia 2018 r. w sprawie II SA/Op 64/2018) i w Poznaniu (z 18 kwietnia 2018 r. w sprawie IV SA/Po 176/2018) oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 8 grudnia 2011 r. w sprawie II OSK 1562/11.

²⁵ Zarządzenie Prezydenta Nr 1538(260)18 z 26 czerwca 2018 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących Piłskiego Budżetu Obywatelskiego na 2019 rok.

²⁶ Zarządzenia nr 191(151)15, 558(127)16, 953(118)17.

²⁷ Por. uzasadnienie wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z 10 maja 2013 r. w sprawie III SA/Wr 140/13.

Rozstrzygnięciem nadzorczym z 6 sierpnia 2015 r. Wojewoda stwierdził nieważność ww. zapisu argumentując, że w zakresie ustawowego upoważnienia rady miasta do określenia zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji nie mieści się zobowiązanie organu wykonawczego do wydania w tym przedmiocie zarządzenia w treści narzuconej przez radę.

Kierownik Biura Prezydenta wyjaśnił, że z § 3 ust. 2 uchwały w sprawie konsultacji społecznych z 2015 r. wynika nadal, iż Prezydent z własnej inicjatywy może zarządzić konsultacje w sprawach ważnych dla Miasta, a tym samym zarządzając je jest zobowiązany do określenia m.in. terminu prowadzenia konsultacji, form, sposobu ustalenia wyników. W przeciwnym razie zarządzenie Prezydenta nie mogłoby zostać zrealizowane. W następstwie ww. rozstrzygnięcia Rada Miasta nie podjęła nowej uchwały określającej zasady i tryb przeprowadzenia konsultacji.

(dowód: akta kontroli str. 632-634)

NIK wskazuje, że w świetle ww. przepisów art. 5a ust. 2 w zw. z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym, w brzmieniu obowiązującym do 30 stycznia 2018 r. zasady i tryb przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami gminy określa wyłącznie uchwała rady gminy. Tym samym, żaden inny organ, w tym Prezydent, nie jest uprawniony do ich określania. Podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy do zadań Prezydenta należy przygotowywanie projektów uchwał Rady Miasta, w tym uchwał zmieniających obowiązujące akty prawa miejscowego. Na marginesie zauważyć należy, że z orzecznictwa sądów administracyjnych wynika, iż „przez zasady należy rozumieć tezy, w których treści zawarte jest prawo rządzące jakimiś procesami, podstawa, na której coś się opiera, a z pojęciem trybu wiąże się sposób postępowania”²⁸.

(dowód: akta kontroli str. 103-106)

3. W toku konsultacji społecznych dotyczących budżetu obywatelskiego na 2017 i 2018 rok, w § 18 załącznika nr 1 do zarządzeń Prezydenta z 2016 r. i 2017 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących budżetu obywatelskiego, wprowadzono wymóg wpisania na karcie do głosowania sumy cyfr stanowiących numer PESEL.

(dowód: akta kontroli str. 157, 163, 182, 188)

Kierownik Biura Prezydenta wyjaśnił, że podobne oczekiwania dotyczące wpisania numeru PESEL przez uczestników konsultacji obowiązywały w dokumentach wielu samorządów, które realizowały procesu konsultacyjne. Ponadto numer PESEL, jego zdaniem, być może miał na celu ustalenie, że składający wniosek są osobami mającymi pełną zdolność do czynności prawnych.

(dowód: akta kontroli str. 634)

NIK wskazuje, że wprowadzenie wymogu podawania sumy cyfr numeru PESEL ograniczało krąg mieszkańców uprawnionych do udziału w konsultacjach do osób legitymujących się takim numerem, co naruszało art. 5a ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym²⁹. Jak wykazano w punkcie 1 sekcji nieprawidłowości, prawo do udziału w konsultacjach mają wszyscy mieszkańcy, a przyjęty w Mieście system głosowania skutkowało pominięciem mieszkańców nieposiadających numeru PESEL, np. cudzoziemców oraz dzieci obywateli polskich urodzone za granicą (w tym osoby legitymujące się wyłącznie paszportem tymczasowym i nieposiadające polskiego aktu urodzenia). Ponadto, numer ten nie obejmuje danych dotyczących miejsca zamieszkania, a tylko ta okoliczność ma znaczenie przy ustalaniu, czy dana

²⁸ Por. uzasadnienie wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z 10 maja 2013 r. w sprawie III SA/Wr 140/13, oraz wyroku WSA w Gliwicach z 18 sierpnia 2016 r. (sygn. akt: IV SA/GI 540/16).

²⁹ Patrz uzasadnienia wyroków WSA w Łodzi sygn. akt III SA/Łd 364/16 oraz WSA w Olsztynie sygn. akt I SA/OI 661/15.

osoba jest mieszkańcem gminy³⁰, a w konsekwencji, czy może brać udział w konsultacjach, w tym dotyczących budżetu obywatelskiego. Co więcej, informacje objęte numerem PESEL należą do kategorii danych osobowych³¹, co oznacza, że podlegają one ochronie przewidzianej w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych³². Zgodnie z jej art. 23 ust. 1 pkt 2 i 4, przetwarzanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa lub do wykonania określonych zadań realizowanych dla dobra publicznego. Przesłanki te w przypadku przeprowadzania konsultacji dotyczących budżetu obywatelskiego nie zachodzą.

(dowód: akta kontroli str. 103-106)

Ocena cząstkowa

Ustalone przez Prezydenta regulacje wewnętrzne dotyczące funkcjonowania budżetu obywatelskiego nie były w pełni prawidłowe. Zawierały bowiem postanowienia ograniczające prawo do udziału wszystkich mieszkańców Gminy w konsultacjach społecznych, a ponadto regulowały niektóre zagadnienia pozostawione przez ustawodawcę do wyłącznej właściwości Rady Miasta.

Urząd terminowo przekazywał uchwały Rady Miasta w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych do Wojewody oraz do ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

2. Zgodność z regulacjami wewnętrznymi gmin wyboru projektów obywatelskich

2.1. Zadania związane z budżetem obywatelskim, zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu³³, realizowało Biuro Prezydenta. Do jego kompetencji należało m.in. organizowanie i przeprowadzanie konsultacji społecznych w sprawie budżetu obywatelskiego. Jedyńm pracownikiem Biura Prezydenta, któremu przypisano w zakresie czynności³⁴ obowiązki związane z organizacją i prowadzeniem konsultacji społecznych w sprawie budżetu obywatelskiego był pracownik zajmujący obecnie stanowisko kierownika tego Biura.

Z jego wyjaśnień wynika, że w Urzędzie zasadnicza obsługa budżetu partycypacyjnego była realizowana przez jedną osobę, a na etapie ustalania wyników, wpisywania głosów z kart papierowych do systemu elektronicznego przez dwie kolejne osoby.

(dowód: akta kontroli str. 651, 778-784, 806-1053)

2.2. W Mieście prowadzono kampanię informacyjną (promocyjną, edukacyjną) o budżecie obywatelskim, w oparciu o:

- stronę internetową Miasta: (www.pila.pl, w tym specjalnie dedykowana konsultacjom społecznym zakładka <http://www.pila.pl/pl/konsultacje-spoeczne.html>, a także zakładka „Konsultacje z mieszkańcami Piły” na stronie www.bip.pila.pl),
- stronę internetową <http://www.konsultacjespoleczne.pila.pl/> (strona powstała w ramach Projektu "Decydujemy razem" opisanego szczegółowo w punkcie 1.3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego),
- plakaty informacyjne umieszczane na przystankach autobusowych w Mieście,
- biuletyn informacyjny Urzędu „Z pierwszej ręki”,

³⁰ Por. komentarz do art. 5a ustawy o samorządzie gminnym autorstwa Moniki Augustyniak i Romana Marchaja, Lex Omega 2018, teza 7 i 11 oraz uzasadnienie wyroku WSA w Gliwicach z 29 marca 2017 r. w sprawie II SA/GL 106/17.

³¹ Por. uzasadnienie wyroku WSA we Wrocławiu z 10 maja 2013 r. w sprawie III SA/Wr 140/13.

³² Dz. U. z 2016 r. poz. 922, ze zm. Ustawa ta obowiązywała (za wyjątkiem niektórych przepisów) do 24 maja 2018 r.

Od 25 maja obowiązuje ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. poz. 1000).

³³ Zarządzenie nr 1140(188)14 Prezydenta Miasta Piły z dnia 24 lipca 2014 r., Zarządzenie nr 805(374)16 Prezydenta Miasta Piły z dnia 7 grudnia 2016 r., Zarządzenie nr 1456(178)18 Prezydenta Miasta Piły z dnia 2 maja 2018 r.,

³⁴ Zakresy czynności podpisane: 28 listopada 2014 r., 1 sierpnia 2017 r. i 5 lutego 2018 r.

- ogłoszenia i informacje prasowe,
- konferencje prasowe,
- informacje radiowe.

Na ww. stronie internetowej Miasta zamieszczane były dane związane z budżetem obywatelskim, publikowano informacje o kolejnych etapach jego realizacji, a także o naborze wniosków, weryfikacji formalnej i merytorycznej, wnioskach poddanych pod głosowanie i wynikach tego głosowania. Zamieszczono również zarządzenia Prezydenta w sprawie konsultacji społecznych dotyczących budżetu obywatelskiego wraz z zasadami konsultacji, kartami zgłoszeniowymi i kartami do głosowania.

W latach 2016-2018 kampania edukacyjna dotycząca budżetu obywatelskiego nie generowała odrębnych, dodatkowych kosztów w Urzędzie.

(dowód: akta kontroli str. 287-406, 649-650, 695-696, 698)

2.3. Na realizację zadań (projektów) w ramach budżetu obywatelskiego, z uwzględnieniem zmian wprowadzonych w planie wydatków w trakcie roku budżetowego, zaplanowano: 3.080 tys. zł na 2016 r., 2.423,4 tys. zł na 2017 r. i 2.379,5 tys. zł na 2018 r. Środki te stanowiły 0,97% planowanych wydatków ogółem budżetu Miasta na 2016 r. (316.410,2 tys. zł), 0,70% na 2017 r. (344.966,3 tys. zł) i 0,66% na 2018 r. (360.087,7 tys. zł³⁵). Wysokość środków przeznaczonych na realizację zadań w ramach budżetu obywatelskiego w przeliczeniu na mieszkańca Miasta wynosiła: 41,89 zł w 2016 r., 33,02 zł w 2017 r. i 32,58 zł w 2018 r., a w przeliczeniu na mieszkańca uprawnionego do udziału w głosowaniu było to odpowiednio: 49,62 zł, 39,03 zł i 38,33 zł.

(dowód: akta kontroli str. 528-529, 531-548, 1054-1087)

2.4. Do Urzędu wpłynęły ogółem 733 wnioski zawierające 739 propozycji projektów (zadań) do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego w latach 2016-2018 r., z tego:

- na 2016 r. – 290 projektów, tj. 95 tzw. „osiedlowych” (planowany koszt ich realizacji nie przekraczał 30 tys. zł) i 195 tzw. „miejskich” (planowany koszt realizacji przekraczał 300,0 tys. zł);
- na 2017 r. – 273 projekty, tj. 68 osiedlowych i 205 miejskich;
- na 2018 r. – 176 projektów, tj. 48 osiedlowych i 128 miejskich.

Wszystkie propozycje projektów złożyli mieszkańcy Miasta. Zgłaszane propozycje dotyczyły poprawy lub nowego zagospodarowania przestrzeni miejskiej na terenie Piły i były to projekty inwestycyjne (modernizacyjne) jak np. budowa: parkingu, podjazdu dla niepełnosprawnych, ciągu pieszo – jezdni lub pieszo – rowerowego, chodnika, placu zabaw, siłowni zewnętrznej, boisk sportowych, zatoki autobusowej, ogrodzenia, schodów, a także montaż małej architektury oraz zagospodarowanie zieleni.

Oszacowane przez wnioskodawców koszty ogółem realizacji zadań wyniosły: na 2016 r. 43.586,8 tys. zł, na 2017 r. 46.141,4 tys. zł i na 2018 r. 32.329,1 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 287-406, 530, 549-603)

2.5. Zgodnie z obowiązującymi w Urzędzie procedurami³⁶ wnioski zawierające zgłoszone propozycje zadań do budżetu obywatelskiego były oznaczane przez pracowników kancelarii Urzędu pieczęcią z datą wpływu, a następnie podlegały rejestracji w elektronicznym systemie obiegu dokumentów. Następnie wnioski były przekazywane do Biura Prezydenta – jednostki odpowiedzialnej za przeprowadzenie konsultacji, w tym udzielanie wyjaśnień.

³⁵ Według stanu na 20 listopada 2018 r.

³⁶ Zarządzenie Kierownika Urzędu Miasta nr 20/13 z 29 listopada 2013 r. w sprawie stosowania Instrukcji kancelaryjnej w Urzędzie oraz jego zarządzenie nr 1/18 z 2 stycznia 2018 r. zmieniające to zarządzenie.

Zgodnie z zasadami konsultacji określonymi w latach 2015 – 2017 (patrz. pkt 1.3), w celu weryfikacji formalnej i merytorycznej zgłoszonych zadań miał zostać powołany przez Prezydenta Zespół Opiniujący, w skład którego mieli wejść pracownicy Urzędu z wydziałów: Rozwoju i Funduszy Europejskich, Gospodarki Nieruchomościami, Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego, Finansowego oraz z Biura Prezydenta i Miejskiej Pracowni Urbanistycznej, a także przedstawiciel Zarządu Dróg i Zieleni. Zespół Opiniujący nie został formalnie powołany przez Prezydenta odrębnym aktem prawnym, w którym wyznaczony zostałby jego skład osobowy. W latach 2015 – 2017 w pracach Zespołu nie brali udziału pracownicy Wydziału Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego oraz Wydziału Finansowego. Zespół nie wytwarzał podczas swojej pracy dokumentów w postaci, np. kart weryfikacji poszczególnych zadań, albowiem zasady konsultacji z 2015 r., 2016 r. i 2017 r. nie formułowały takiego wymogu³⁷.

Zespół Opiniujący był zobowiązany podczas oceny merytorycznej zadań wziąć pod uwagę zgłoszone przez dostawców i operatorów plany inwestycji sieciowych dotyczących energii elektrycznej, gazu, telekomunikacji, sieci wodno-kanalizacyjnych, a także ocenić poprawność oszacowania zgłoszonego zadania. Każdorazowo odrzucał zadania niezgodne z „Zasadami konsultacji” stanowiącymi załącznik nr 1 do zarządzeń Prezydenta. Lista zadań zweryfikowanych negatywnie wraz z uzasadnieniem została każdorazowo opublikowana w protokole z posiedzenia tego zespołu, na stronach internetowych Urzędu. Zespół oceniał projekty pod względem merytorycznym w przedziale czasowym od momentu zakończenia przyjmowania propozycji zadań do budżetu obywatelskiego do momentu rozpoczęcia przeprowadzania konsultacji w trybie głosowania. Po zakończeniu analizy wszystkich wniosków zadania były dzielone na trzy grupy: dopuszczone do dalszych konsultacji – głosowania, odrzucone ze względu na niezgodność z zasadami konsultacji oraz zadania powtarzające się.

Kierownik Biura Prezydenta wyjaśnił, że dokumentem ustalającym skład zespołu opiniującego zadania zgłoszone do budżetu partycypacyjnego były zarządzenia regulujące zasady budżetów obywatelskich podczas poszczególnych edycji. W zarządzeniach tych wskazywani byli również przedstawiciele Wydziału Finansowego oraz Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego, którzy nie uczestniczyli w posiedzeniach. Osoby te były w dyspozycji ww. zespołu przy pojawiających się ewentualnych wątpliwościach na etapie rozpatrywania wniosków. Kierownik Biura Prezydenta podkreślił, że nie oceniano przydatności poszczególnych projektów, a jedynie stwierdzano zgodność zgłaszanych zadań z regulaminem konsultacji, a po ustaleniu podstawowych informacji dokonywano oszacowania przewidywanych kosztów realizacji zadań.

(dowód: akta kontroli str. 107-111, 153-157, 177-181, 252-286, 694, 1088-1182)

Spośród 739 zadań zgłoszonych do realizacji w latach 2016, 2017 i 2018 Zespół Opiniujący odrzucił odpowiednio: 152, 123 i 70 zadań. Szacunkowa wartość odrzuconych (w tym zdublowanych) projektów złożonych przez mieszkańców, które nie zostały poddane pod głosowanie wynosiła odpowiednio: 22.412,8 tys. zł (2016 r.), 19.543,7 tys. zł (2017 r.), 11.947,1 tys. zł (2018 r.).

Głównymi powodami odrzucenia wniosków było: wskazywanie propozycji zadań niebędących zadaniami Miasta lub dotyczących terenów nienależących do Miasta albo przeznaczonych do sprzedaży; zaplanowanie realizacji zadania z innych środków budżetowych; przekroczenie kwoty zaplanowanej na realizację zadania określonej w zasadach konsultacji, a także brak: spełnienia warunku trwałości inwestycji i zakazu dzielenia zadań; miejscowego planu zagospodarowania

³⁷ Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 191(151)15, 558(127)16, 953(118)17.

przestrzennego; wymaganej liczby podpisów popierających wnioski. W latach 2016-2018 nie stwierdzono przypadków odrzucenia wniosku z uwagi na złożenie go po terminie.

(dowód: akta kontroli str. 252-286, 530, 549-603)

W 2017 r. Prezydent powołał³⁸ ponadto Komisję Konsultacyjną spośród mieszkańców Piły, składającą się z dwóch przedstawicieli każdego osiedla i obszarów zniesionych osiedli oraz z pracowników Urzędu. Jej zadaniem było wyłącznie policzenie głosów oddanych podczas konsultacji i ustalenie wyników głosowania w ramach budżetu obywatelskiego na rok 2018. Praca członków komisji polegała na wpisaniu do systemu elektronicznego, z wykorzystaniem komputerów udostępnionych przez Urząd, głosów oddanych za pośrednictwem kart papierowych. W przypadku braku zgłoszeń spośród mieszkańców wyniki głosowania miały zostać wprowadzone do systemu elektronicznego przez pracowników Urzędu. Zgodnie z procedurami wprowadzonymi przez Prezydenta, Komisja mogła liczyć maksymalnie 19 osób, ostatecznie w jej pracach brało czterech mieszkańców, którzy zgłosili się w wymaganym w zarządzeniu terminie, tj. od 3 do 10 lipca 2017 r. Kierownik Biura Prezydenta podał ponadto, że wyniki głosowania, tj. tabelę w formacie dokumentu Excel, generował system internetowy, w związku z czym nie powstał protokół z obrad takiej komisji ani regulamin ustalający zasady jej pracy.

(dowód: akta kontroli str. 177-209, 693)

2.6. W kontrolowanym okresie do Urzędu nie złożono żadnego odwołania, dotyczącego wyników weryfikacji propozycji zgłoszonych zadań.

(dowód: akta kontroli str. 530)

2.7. W wyniku szczegółowego badania 30 losowo wybranych projektów (po 10 zgłoszonych do budżetu na 2016 r., 2017 r. i 2018 r.), stwierdzono, że przy zachowaniu obowiązujących procedur trzy projekty zostały odrzucone przez Zespół Opiniujący, a 27 pozytywnie zweryfikowano pod względem spełnienia wymogów określonych w „Zasadach konsultacji”, przy czym trzy z nich nie uzyskały wystarczającej liczby głosów i nie zostały zrealizowane. Zwycięskie projekty spełniały kryteria określone w ww. zasadach, zostały poddane pod głosowanie w toku konsultacji społecznych, a następnie wydatkowane na ich realizację środki budżetowe Miasta zgodnie z planem finansowym uchwalonym przez Radę Miasta. Zespół Opiniujący podczas oceny merytorycznej wziął pod uwagę zgłoszone przez dostawców i operatorów plany inwestycji sieciowych dotyczących energii elektrycznej i gazu, oraz infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i telekomunikacyjnej. Analizie poddano także czy obszar, w obrębie którego ma zostać zrealizowany projekt jest zlokalizowany na gruncie miejskim lub terenie będącym w zarządzie Miasta. Spośród propozycji, które zostały zatwierdzone przez Zespół Opiniujący cztery z nich, dotyczące budżetu obywatelskiego na 2018 rok, złożono po upływie terminu określonego przez Prezydenta w zasadach konsultacji na 2018 rok³⁹, co zostało szerzej opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(dowód: akta kontroli str. 604-614)

2.8. Zadania związane z utworzeniem budżetu obywatelskiego na lata 2016, 2017 i 2018 były realizowane zgodnie z zasadami ustalonymi w zarządzeniach Prezydenta⁴⁰, w szczególności:

– weryfikacja formalno-prawna projektów zakończyła się – odpowiednio do: 1 września 2015 r., 25 lipca 2016 r. i 12 czerwca 2017 r.,

³⁸ Zarządzenie Nr 1046(211)17 z 30 czerwca 2017 r. w sprawie powołania Komisji Konsultacyjnej do spraw ustalenia wyników Piłskiego Budżetu Obywatelskiego na 2018 rok.

³⁹ § 5 zarządzenia Prezydenta nr 953(118)17 i § 1 załącznika nr 1 do tego zarządzenia.

⁴⁰ Zarządzenia: nr 191(151)15, 558(127)16, 953(118)17.

- listy projektów dopuszczonych i niedopuszczonych do głosowania ogłoszono na stronach internetowych www.pila.pl, BIP i www.konsultacjespoleczne.pila.pl,
- głosowanie w sprawie wyboru projektów do realizacji odbyło się w okresach: od 1 do 29 września 2015 r., od 25 lipca 2016 r. do 16 września 2016 r. oraz od 12 czerwca 2017 r. do 21 lipca 2017 r.,
- wyniki głosowania podawano do publicznej wiadomości na stronie internetowej Urzędu, a także na stronie www.konsultacjespoleczne.pila.pl.

Ogłoszenia dotyczące wyników wyboru projektów do budżetu obywatelskiego na 2016 i 2017 rok opublikowano jednak na oficjalnej stronie internetowej Miasta (www.pila.pl) po upływie terminu określonego przez Radę Miasta⁴¹, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(dowód: akta kontroli str. 252-332, 604-614, 625-630, 698-671)

2.9. Głosowanie nad wyborem projektów do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego odbyło się w miejscach wskazanych w § 19 ust. 1 „Zasad konsultacji”, tj. w siedzibie Urzędu oraz w siedmiu filiach Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej. Mieszkańcom zapewniono możliwość głosowania w formie elektronicznej poprzez portal www.konsultacjespoleczne.pila.pl.

W 2016 r. oddano 46.462 głosy (jedna osoba mogła oddać maksymalnie pięć głosów na jednej karcie do głosowania na zadania „osiedlowe” oraz pięć głosów na zadania „małe”). Na zwycięskie projekty oddano 19.400 głosów. Mieszkańcy głosowali na 136 projektów zatwierdzonych wcześniej przez Zespół Opiniujący. Na zadania osiedlowe oddano od 10 do 1.424 głosów, a na zadania małe od 88 do 1417. W sposób tradycyjny zagłosowało 5.146 osób, a poprzez sieć Internet 4.804 osoby. W głosowaniu dotyczącym budżetu obywatelskiego na 2017 r. oddano 61.456 głosów. Liczba głosów oddanych na zwycięskie projekty wynosiła 30.499. Mieszkańcy głosowali na 149 projektów zatwierdzonych wcześniej przez Zespół Opiniujący. Na zadania osiedlowe oddano od 5 do 2.724 głosów, a na zadania małe od 140 do 1.897. W sposób tradycyjny zagłosowało 9.100 osób, a przez Internet 4.485. W 2018 r. oddano 50.187 głosów. Liczba głosów oddanych na zwycięskie projekty wynosiła 23.623. Mieszkańcy głosowali na 106 projektów zatwierdzonych wcześniej przez Zespół Opiniujący. Na zadania osiedlowe oddano od 12 do 1.793 głosów, a na zadania małe od 150 do 1.716. W sposób tradycyjny zagłosowały 3.192 osoby, a przez Internet 8.104.

Frekwencja osób biorących udział w głosowaniu wyniosła: w 2016 r. 16,03% uprawnionych do głosowania (9.950 osób), w 2017 r. 21,88% (13.585 osób), w 2018 r. 18,19% (11.296 osób).⁴²

Urząd nie dysponował danymi umożliwiającymi wyodrębnienie liczby osób głosujących na projekty zwycięskie. Tego rodzaju analiza nie była przez Urząd prowadzona, gdyż o wyborze przedsięwzięcia decydowała liczba oddanych głosów, a nie liczba osób głosujących, z których każda dysponowała łącznie 10 głosami.

W celu przeprowadzenia głosowań na zadania budżetu obywatelskiego za pomocą sieci Internet nie zawierano odrębnych umów z podmiotami zewnętrznymi. Urząd na potrzeby związane m.in. z procedurą składania wniosków i obsługą głosowania wykorzystywał portal www.konsultacjespoleczne.pila.pl, który został utworzony i uruchomiony w ramach projektu „Decydujemy razem”. Portal ten był samodzielnie obsługiwany przez Urząd, a na podstawie umowy zawartej w kwietniu 2015 r. z fundacją współrealizująca projekt, na rzecz Urzędu przekazano portal wraz

⁴¹ § 8 uchwały Nr IX/119/15 z 30 czerwca 2015 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych na terenie Miasta.

⁴² Osoby uprawnione do głosowania w 2016 r. – 62 000 osób, w 2017 r. – 62 088 osób, w 2018 r. – 62 084 osoby

z prawami autorskimi i domeną **Błąd! Nieprawidłowy odsyłacz typu hipertącze**.www.konsultacjespoleczne.pila.pl.

Zgodnie z „Zasadami konsultacji” w karcie do głosowania zamieszczono rubryki, w których należało wpisać: imię i nazwisko, adres zamieszkania, podpis głosującego oraz po pięć zadań małych i osiedlowych z podziałem na obszar ich lokalizacji wraz z numerem na liście konsultowanych zadań. W 2016 r. wprowadzono w karcie do głosowania rubrykę „Suma cyfr z PESEL”, która znajdowała się też na karcie w analogicznym głosowaniu w roku 2017.

(dowód: akta kontroli str. 287-315, 530, 604-614, 695-696)

2.10. W wyniku głosowania mieszkańców Miasta, do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego na 2016, 2017 i 2018 r. zostały wybrane 72 projekty, z tego:

- w 2016 r. 12 „małych” (o wartości 300 tys. zł) i 12 „osiedlowych” (2.780 tys. zł);
- w 2017 r. 15 „małych” (300 tys. zł) i 11 „osiedlowych” (2.700 tys. zł);
- w 2018 r. 10 „małych” (300 tys. zł) i 12 „osiedlowych” (2.657 tys. zł).

Na zwycięskie projekty oddano od 588 do 1.424 głosów w 2016 r., od 269 do 2.724 w 2017 r. i od 231 do 1.793 w 2018 r. Projekty te dotyczyły przede wszystkim utworzenia: miejsc wypoczynkowo - rekreacyjnych (siłownie, plac zabaw, boiska, obiekty małej architektury, ogrodzenie), infrastruktury rowerowej, inwestycji drogowych, tj. budowy dróg, chodników, parkingów, ciągów pieszych, podjazdów dla niepełnosprawnych, inteligentnych przejść dla pieszych.

Planowane efekty realizowanych zadań obejmowały w szczególności: podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz poprawę estetyki i atrakcyjności przestrzeni publicznej.

(dowód: akta kontroli str. 287-312, 530-548)

W budżecie Miasta na lata 2016 – 2018 nie utworzono rezerwy celowej na wydatki realizowane w ramach budżetu obywatelskiego. Wydatki na realizację wybranych w głosowaniach projektów zostały w pełni uwzględnione w uchwałach budżetowych⁴³. W toku prac nad budżetem wybrane zadania nie zostały zmienione.

(dowód: akta kontroli str. 531-536, 1054-1087)

2.11. W latach 2016-2018, według wyjaśnień Kierownika Biura Prezydenta, nie występowały trudności lub problemy związane z planowaniem budżetu obywatelskiego.

(dowód: akta kontroli str. 651)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W 2017 r. wydłużono o tydzień termin przyjmowania wniosków od mieszkańców Piły z propozycjami zadań w ramach Piłskiego Budżetu Obywatelskiego na 2018 r., bez odpowiedniej zmiany zarządzenia Prezydenta, które ten termin regulowało. Zgodnie z § 5 pkt 1 jego zarządzenia nr 953(118)17 i § 1 załącznika nr 1 do tego zarządzenia, termin zgłaszania propozycji zadań upływał w dniu 5 maja 2017 r. Tego samego dnia na stronie internetowej Miasta (www.pila.pl) oraz lokalnych mediów zamieszczono informację, że na wniosek mieszkańców Prezydent podjął decyzję o wydłużeniu terminu przyjmowania wniosków do 12 maja 2017 r. Informacja ta nie została natomiast zamieszczona w biuletynie informacji publicznej Miasta i na stronie <http://www.konsultacjespoleczne.pila.pl>.

⁴³ Uchwały Rady Miasta: Nr XLVI/60/17 z 19 grudnia 2017 r. w sprawie uchwały budżetowej na 2018 rok, Nr XXVIII/430/16 z 20 grudnia 2016 r. w sprawie uchwały budżetowej na 2017 rok, Nr XIV/273/15 z 22 grudnia 2015 r. w sprawie uchwały budżetowej na 2016 r.

W konsekwencji, bez zmiany zarządzenia Prezydenta, Zespół Opiniujący procedował nad wszystkimi propozycjami zadań zgłoszonymi od dnia 6 maja do 12 maja włącznie i rozpatrywał je zachowując kryterium zgłoszenia zgodnie z ww. datą, traktując wszystkie wnioski jednakowo. W dodatkowym terminie wpłynęło do Urzędu 46 propozycji zadań, których część następnie została zrealizowana. Zadania, które wpłynęły drogą elektroniczną po godzinach pracy Urzędu 12 maja 2017 r. zostały zarejestrowane 15 maja w systemie elektronicznego obiegu dokumentów.

(dowód: akta kontroli str. 177-179, 320-323, 438-440, 453-474, 604-614, 625-631, 659-685)

Kierownik Biura Prezydenta wskazał, że informacja o przedłużeniu terminu składania wniosków została opublikowana na stronie internetowej Miasta i na dwóch lokalnych portalach internetowych, do których linki ujął w wyjaśnieniach. Nie podał natomiast przyczyn niedokonania zmiany przedmiotowego zarządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 625-629)

2. Wyniki z głosowania na projekty do budżetu obywatelskiego na lata 2016 – 2017 oraz na 2019 r. opublikowano na oficjalnej stronie internetowej Miasta (www.pila.pl) po terminie określonym w § 8 uchwały w sprawie konsultacji społecznych z 2015 r. Wyniki te należało opublikować w terminie 21 dni od upływu terminu wyznaczonego do zgłaszania opinii i uwag, tj. zakończenia głosowania w sprawie budżetu obywatelskiego. Publikacja wyników nastąpiła 28 października 2015 r., 10 października 2016 r. i 8 listopada 2018 r. tj. odpowiednio: osiem, trzy i sześć dni po upływie wymaganych terminów, które przypadały odpowiednio: 20 października 2015 r.⁴⁴, 7 października 2016 r.⁴⁵ oraz 2 listopada 2018 r.⁴⁶

Kierownik Biura Prezydenta wyjaśnił, że było to spowodowane dużą liczbą głosów oddanych w ramach budżetu obywatelskiego na kartach papierowych, z których następnie głosy były wpisywane do systemu elektronicznego. Dodał, że ogłoszenie wyników konsultacji dotyczących budżetu partycypacyjnego odbyło się w najszybszych możliwych terminach.

(dowód: akta kontroli str. 107, 153, 175, 210, 287-291, 297-300, 312-315, 695)

NIK zwraca uwagę, że w przypadku łącznie pięciu projektów⁴⁷ zrealizowanych w ramach budżetu obywatelskiego na lata 2016 i 2018 odstąpiono od zasady zawartej w § 7 załączników nr 1 do zarządzeń Prezydenta dotyczących konsultacji społecznych w sprawie budżetu obywatelskiego⁴⁸, stanowiącej m.in. że zgłaszane zadania muszą należeć do zadań własnych gminy. Zespół Opiniujący zakwalifikował natomiast do głosowania w ramach budżetu obywatelskiego projekty dotyczące inwestycji na drogach powiatowych przyjętych przez Miasto w zarząd na podstawie porozumienia zawartego z Powiatem Piłskim⁴⁹.

(dowód: akta kontroli str. 531-539, 690-692, 792-805, 1054-1087)

Skarbnik Miasta przyznała, że zadania w zakresie dróg powiatowych Piła realizuje w oparciu o porozumienie zawarte z Zarządem Powiatu Piłskiego. Wskazała jednocześnie, że wszystkie zadania realizowane w ramach budżetu obywatelskiego

⁴⁴ Głosowanie zakończono w dniu 29 września 2015 r.

⁴⁵ Głosowanie zakończono 16 września 2016 r.

⁴⁶ Głosowanie zakończono 12 października 2018 r.

⁴⁷ Wydatki poniesione do dnia 30 września 2018 r. na realizację tych projektów wyniosły: Budowa ciągu pieszo – jezdni między ul. Szafirową i Rubinową wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu – 90.740,55 zł; „Budowa parkingu na ok. 30 miejsc wzdłuż ul. Matwiejewa – pomiędzy blokami Matwiejewa 22-32 oraz Matwiejewa 25-35” – 152.767,41 zł; „Przebudowa chodnika wzdłuż ul. Medycznej” – 44,80 zł; „Zainstalowanie przy ul. Kamiennej na osiedlu Gładyszewo bezpiecznego i inteligentnego przejścia dla pieszych” – 2.583,00 zł; „Zainstalowanie przy ul. Śniadeckich bezpiecznego i inteligentnego przejścia dla pieszych” – 2.706,00 zł.

⁴⁸ Nr 191(151)15 z 1 czerwca 2015 r. i nr 953(118)17 z 11 kwietnia 2017 r.

⁴⁹ Porozumienie z 31 grudnia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2008 r. nr 24, poz. 516), aneks nr 1/2009 z 30 stycznia 2009 r., aneks nr 1/2012 z 28 listopada 2012 r., aneks nr 1 z 10 grudnia 2015 r., aneks nr 2 z 24 listopada 2016 r.,

miały charakter publiczny, ogólnodostępny, a ponadto w głosowaniu nad projektami mogli uczestniczyć tylko mieszkańcy Miasta.

(dowód: akta kontroli str. 690)

NIK wskazuje, że z formalno-prawnego punktu widzenia, zadania związane z zarządzaniem dróg powiatowych znajdujących się na terenie Miasta, wynikające z porozumienia zawartego na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy o samorządzie gminnym, nie są zadaniami własnymi Miasta. Do tych należą bowiem sprawy gminnych – a nie powiatowych – dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego, o czym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy. Zgodnie z treścią art. 19 ust. 2 pkt 3 i 4 oraz ust. 5 zarządcami dróg powiatowych w gminach niebędących miastem na prawach powiatu (jak Piła) jest zarząd powiatu – a nie Prezydent. Reasumując: treść § 7 załącznika nr 1 do ww. zarządzenia Prezydenta ograniczała możliwość realizowania zadań w ramach budżetu obywatelskiego do dróg gminnych. NIK dostrzega jednak, że cel, na jaki poniesiono wyżej wskazane wydatki te miały charakter publiczny i służyły mieszkańcom Miasta, którzy wybrali te projekty w powszechnym głosowaniu.

Ocena cząstkowa

Wybór projektów obywatelskich, co do zasady odbywał się zgodnie z regulaminami tworzenia budżetu obywatelskiego wprowadzonymi zarządzeniami Prezydenta. Wnioski mieszkańców w sprawie realizacji projektów w ramach ww. budżetu spełniały kryteria określone przez Prezydenta i zostały rzetelnie zweryfikowane przez pracowników Urzędu. W 2017 r. przyjmowano natomiast propozycje zadań do budżetu obywatelskiego z naruszeniem terminu określonego w zarządzeniu Prezydenta. Ponadto w 2015, 2016 i 2018 r. upubliczniono wyniki głosowania z – relatywnie niewielkim – opóźnieniem. Urząd rzetelnie prowadził kampanię informacyjną o budżecie partycypacyjnym, a w kolejnych budżetach Miasta zapewniono środki niezbędne do sfinansowania wybranych do realizacji przedsięwzięć.

3. Prawidłowość i zgodność z założeniami realizacji zadań w ramach projektów obywatelskich

Opis stanu faktycznego

3.1. Wydatki budżetowe Miasta w latach 2016-2018 (do 30 września) poniesione na zadania realizowane w ramach budżetu obywatelskiego wyniosły ogółem 5.377,6 tys. zł, tj.:

- w 2016 r. – 2.780,8 tys. zł, z tego wydatki:
 - inwestycyjne w wysokości 2.780,8 tys. zł, tj. 90,3 % planu wydatków (po zmianach), które przeznaczono m.in. na zadania w zakresie: dróg gminnych (358,2 tys. zł), dróg powiatowych (243,5 tys. zł), utrzymania zieleni (289,5 tys. zł) i obiektów sportowych (391,6 tys. zł),
- w 2017 r. – 2.331,0 tys. zł, z tego wydatki:
 - inwestycyjne w wysokości 2.331,0 tys. zł, tj. 96,2 % planu wydatków (po zmianach), które przeznaczono m.in. na zadania w zakresie: dróg gminnych (198,1 tys. zł), przedszkoli (278 tys. zł), obiektów sportowych (564,8 tys. zł),
- w 2018 r. (do 30.09) – 265,8 tys. zł, z tego wydatki:
 - inwestycyjne w wysokości 265,8 tys. zł (11,2% planu po zmianach⁵⁰), które przeznaczono m.in. na zadania w zakresie: dróg gminnych (32,4 tys. zł), przedszkoli (18,9 tys. zł), szkół podstawowych (15,3 tys. zł) i dróg powiatowych (5,3 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 528-529, 537-548, 1054-1087)

W polityce rachunkowości Urzędu nie przewidziano wyodrębnienia wydatków na zadania w ramach budżetu partycypacyjnego.

⁵⁰ Według stanu na 30 września 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 531-536, 1054-1087)

3.2. Środki budżetu obywatelskiego, jak wyjaśnił Kierownik Biura Prezydenta, nie były wykorzystywane w kontrolowanym okresie jako wkład własny Miasta przy realizacji projektów współfinansowanych środkami „zewnątrznymi”, w tym pochodzącymi ze źródeł zagranicznych. Natomiast w 2018 r. jedno z wybranych przez mieszkańców zadań związane z przebudową ul. Medycznej zostanie sfinansowane z dotacji od Powiatu Piłskiego. Zgodnie z uchwałą budżetową na 2018 r., na projekt „Przebudowa chodnika wzdłuż ul. Medycznej” Miasto planowało przeznaczyć kwotę 300,0 tys. zł. W trakcie kontroli NIK w toku była procedura przetargowa, prowadzona przez Zarząd Dróg i Zieleni. Od 2017 r. Miasto realizowało porozumienie zawarte z Powiatem Piłskim na zarządzanie drogami powiatowymi w granicach administracyjnych miasta. W oparciu o postanowienia tej umowy, corocznie Powiat przekazywał Miastu 1.000,0 tys. zł na wskazane przedsięwzięcia w zakresie dróg powiatowych.

(dowód: akta kontroli str. 531-535, 649-651, 690, 792-805, 1074-1081)

3.3. Kierownik Biura Prezydenta wyjaśnił, że wszystkie projekty realizowane w ramach budżetu obywatelskiego finansowane były tylko ze środków zaplanowanych na jego realizację. Nie dofinansowano ze środków ogólnych budżetu Miasta żadnego przedsięwzięcia. W latach 2016 – 2018 pojawiały się sytuacje, w których w wyniku przeprowadzonych przetargów kwoty zabezpieczone na wykonanie określonego zadania okazały się niewystarczające, bądź też w wyniku dodatkowych lub nieprzewidzianych robót konieczne było uzupełnienie planu finansowego. Ewentualne przesunięcia środków odbywały się w ramach łącznego budżetu obywatelskiego, a kwoty wydatków za każdy rok nie przekroczyły trzech mln zł.

(dowód: akta kontroli str. 650-651)

3.4. Wydatki na projekty budżetu obywatelskiego w okresie objętym kontrolą realizował Urząd⁵¹ (łącznie 434,1 tys. zł)⁵² oraz inne jednostki organizacyjne Miasta⁵³ (ogółem 4.943,5 tys. zł)⁵⁴.

W zakresie realizacji wydatków Miasta na zadania wykonywane w ramach budżetu obywatelskiego kontrolą objęto wybrane płatności w latach 2016-2018 (do 30 września) w łącznej kwocie 1.879,6 tys. zł, dotyczące 15 projektów⁵⁵ realizowanych w ramach tego budżetu przez Urząd i jednostki organizacyjne Miasta (Urząd w trybie nadzoru nad jednostkami miejskimi dysponował kopiami kopii dokumentów źródłowych potwierdzającymi realizację wydatków). W wyniku tego badania stwierdzono, że analizowane wydatki:

– poniesiono na zadania: własne Miasta określone w art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym i na zadania powiatu przyjęte w drodze porozumienia zawartego na podstawie art. 8 ust. 2a tej ustawy, zgłoszone we wnioskach

⁵¹ W kontrolowanym okresie 2016 – 2018 jeden projekt realizowany samodzielnie przez Urząd z budżetu obywatelskiego na 2018 r., tj. „Wykonanie kanalizacji na odcinku drogi ul. Żeleńskiego od numeru 129 do 23C”, pozostałe wydatki ponoszone wspólnie z następującymi jednostkami budżetowymi: Gimnazjum nr 4, Publiczne Przedszkola nr 3, 4, 6, 12, 13, 18 i 19, Szkoła Podstawowa nr 2 i 7.

⁵² W 2016 r. brak wydatków, w 2017 r. – 399,8 tys. zł, w 2018 r. (do 30 września) – 34,3 tys. zł.

⁵³ Zarząd Dróg i Zieleni, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Szkoła Podstawowa nr 2.

⁵⁴ W 2016 r. – 2.780,8 tys. zł, w 2017 r. – 1.931,2 tys. zł, w 2018 r. (do 30 września) – 231,5 tys. zł.

⁵⁵ Po pięć z każdego roku, w tym po dwa o największej łącznej kwocie wydatków: „Budowa parkingu przy ul. Matwiejewa – Pl. Lotnictwa”, „Budowa parkingu oraz przebudowa odcinka ul. Rodakowskiego”, „Wykonanie parkingu rowerowego przy Zespole Szkół nr 2”, Wykonanie na schodach na Osiedlu Staszycze podjazdów (szyn) dla rowerów”, „Wykonanie siłowni zewnętrznej na placu zabaw przy ul. Jałowcowej i Stańczyka”, „Budowa drogi przy ul. Słowackiego 12-16”, „Budowa parkingu wraz z oświetleniem przy ul. Morelowej”, „Przebudowa ciągu pieszego przy ul. Reja – chodnik przy przedszkolu”, „Budowa podjazdów dla niepełnosprawnych przy Publicznym Przedszkolu nr 12, 13, 18”, „Budowa siłowni zewnętrznej na terenie boisk przy ul. Kamiennej”, „Przebudowa zejścia ze skarpy od ul. Kopernika do ul. Chopina”, „Przebudowa chodnika przechodzącego przez cmentarz przy ul. Salezjańskiej”, „Przebudowa schodów przy baszcie przy skrzyżowaniu Al. Wojska Polskiego z ul. Chopina”, „Rozbudowa zatoki autobusowej przy Szkole Podstawowej nr 3”, „Rewitalizacja terenu Publicznego Przedszkola nr 19 w Pile poprzez modernizację placu zabaw oraz budowę podjazdu dla osób niepełnosprawnych”.

mieszkańców, zgodnie z przeznaczeniem wskazanym we wnioskach (w zakresie niezbędnym do realizacji zadania opisanego we wniosku),

- zrealizowane projekty miały pokrycie w planie finansowym Urzędu (projekty realizowane bezpośrednio przez Urząd) oraz były zgodne z uchwałami budżetowymi Rady Miasta, w myśl art. 44 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵⁶,
 - dokonano w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań (art. 44 ust. 3 pkt 3 ww. ustawy),
 - sklasyfikowano zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁵⁷.
- (dowód: akta kontroli str. 604-619)

Kontrolą objęto dwa postępowania w sprawie udzielenia przez Urząd zamówień publicznych na łączną kwotę 278,4 tys. zł, przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego określonego w art. 39 i następnym ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁵⁸, z tego jedno zadanie będące w trakcie realizacji⁵⁹ oraz jedno zrealizowane w 2017 r.⁶⁰. Pozostałe zrealizowane zamówienia zostały udzielone w trybie przetargu nieograniczonego w ramach środków budżetu obywatelskiego przez Zarząd Dróg i Zieleni oraz Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pile. Do zamówień publicznych, których wartość nie przekraczała wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 tys. euro nie stosowano ww. ustawy (art. 4 pkt 8⁶¹).

W wyniku badania dwóch postępowań w trybie przetargu nieograniczonego stwierdzono, że przeprowadzono je zgodnie z zasadami określonymi w ww. ustawie, w szczególności dotyczącymi: powołania komisji przetargowej i opracowania jej regulaminu, ustalenia wartości zamówienia, opracowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, kompletności ogłoszenia o zamówieniu i jego publikacji, ważności złożonych ofert, prawidłowości wyznaczenia terminu na złożenie ofert, wyboru najkorzystniejszej oferty, zawarcia umowy w przewidywanym terminie i na czas oznaczony.

(dowód: akta kontroli str. 621-624, 702-777, 1181-1234)

3.5. W okresie objętym kontrolą zadania w ramach budżetu obywatelskiego realizował Urząd (łącznie 12 zadań)⁶² oraz inne jednostki organizacyjne Miasta (60 zadań)⁶³. W wyniku przeprowadzonych oględzin 15 zadań zrealizowanych w ramach budżetu obywatelskiego w latach 2016 – 2018 (po pięć z każdego roku), stwierdzono że wszystkie efekty realizacji tych projektów miały trwały charakter i funkcjonowały w przestrzeni publicznej. Zostały zrealizowane w pełnym zakresie oraz osiągnięto efekty rzeczowe zgodne z wnioskami mieszkańców. Wykonanie tych zadań było zbieżne z zakresem zawartym w umowach z wykonawcami.

Spośród 24 projektów wybranych do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego na 2016 r. 23 wykonano, w tym 21 w pełnym zakresie, osiągając przy tym planowane

⁵⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, ze zm.

⁵⁷ Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, ze zm.

⁵⁸ Dz. U. z 2018 r. poz. 1986, ze zm.

⁵⁹ „Przebudowa bazy sportowej na terenie Szkoły Podstawowej nr 11 im. Królowej Jadwigi”.

⁶⁰ „Budowa kreatywnego placu zabaw na terenie Publicznego Przedszkola nr 6 im. Jasia i Małgosi”.

⁶¹ W Urzędzie obowiązywały też regulacje w oparciu o zarządzenia Prezydenta: Nr 1079(127)14 z 16 czerwca 2014 r. w sprawie udzielania zamówień publicznych, nr 1040(205)17 z 27 czerwca 2017 r. w sprawie zasad organizacyjnych udzielania zamówień publicznych, Nr 90(65)11 z 28 lutego 2011 r. w sprawie powołania członków komisji przetargowych do przeprowadzania postępowań o zamówienie publiczne, Nr 450(13)16 z 19 stycznia 2016 r. zmieniające zarządzenie Nr 90(65)11.

⁶² Jeden projekt samodzielnie, pozostałe wspólnie z przedszkolami, szkołami i gimnazjami, w tym w podziale na lata realizacji: 2016 r. – brak, w 2017 r. – 4, w 2018 r. – 8.

⁶³ W 2016 r. – 24, w 2017 r. – 22, w 2018 r. – 14.

efekty, w tym rzeczowe. W wyniku ich realizacji m.in. zmodernizowano drogi i chodniki, wybudowano miejsca parkingowe, zamontowano elementy małej architektury, zagospodarowano tereny zielone, wybudowano place zabaw i siłownie zewnętrzne. W przypadku pozostałych dwóch projektów – „Budowa parkingu na ok. 30 miejsc wzdłuż ul. Matwiejewa – pomiędzy blokami Matwiejewa 22-32 oraz Matwiejewa 25-35” i „Wykonanie parkingu rowerowego przy Zespole Szkół nr 2” – nie wykonano ich w pełnym zakresie, ze względu na brak miejsca w pasie drogi (nie wybudowano 20 miejsc parkingowych) oraz z uwagi na brak środków finansowych pozwalających na montaż 20 stojaków dla rowerów (zakupiono 10 stojaków). Niewykonanie jednego z zaplanowanych projektów pn. „Wykonanie i ustawienie tablicy upamiętniającej kościół pw. Św. Janów oraz cmentarza znajdującego się przy tym kościele” wynikało z przedłużających się procedur wyboru koncepcji i projektu. Ostatecznie Urząd odstąpił od umowy na realizację zadania w 2018 r. i zaplanował jego realizację i finansowanie w 2019 r.

(dowód: akta kontroli str. 514-525, 537-548, 686-689)

Spośród 26 projektów wybranych w głosowaniu zadań do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego na 2017 r. 22 z nich zostały zrealizowane, w tym 19 w pełnym zakresie. Osiągnięto przy tym planowane efekty, w tym rzeczowe, tj.: zmodernizowano drogi i chodniki, wybudowano miejsca parkingowe i podjazdy dla niepełnosprawnych, zamontowano elementy małej architektury i ogrodzenie, wybudowano place zabaw i siłownie zewnętrzne. W przypadku pozostałych dwóch projektów – „Budowa drogi i chodnika wzdłuż ul. Suchej”, „Montaż stojaków rowerowych przy placu zabaw w parku Miejskim im. St. Staszica” – nie wykonano ich w pełnym zakresie, z uwagi m.in. na brak kanalizacji deszczowej oraz wąski pas drogowy uniemożliwiający budowę chodnika, a także z powodu braku środków finansowych pozwalających na pełną realizację zadania (zamontowano część zaplanowanych stojaków rowerowych). Projekt „Wykonanie kontrapasa na ul. Rynkowej, ul. Różyckiego oraz na pl. Staszica i pl. Domańskiego” z uwagi na brak pozytywnej opinii organu zarządzającego ruchem zrealizowano częściowo poprzez wprowadzenie dwukierunkowej organizacji ruchu rowerowego w ciągu ulicy jednokierunkowej (ul. Różyckiego).

Nie wykonano projektów: „Wykonanie kontrapasa na ul. Piekarskiej”; „Wykonanie na górnej płycie boiska Zespołu Szkół Nr 1 miasteczka ruchu drogowego” - zaplanowano realizację projektu ze środków zewnętrznych (Ministerstwa Sportu i Turystyki); „Rozbudowa bazy sportowej na terenie Gimnazjum nr 4” - z uwagi na brak wykonawców (dwukrotnie unieważniono postępowanie przetargowe), a następnie zrealizowaną termomodernizację budynku, co uniemożliwiało rozbudowę bazy sportowej, projekt przewidziany do realizacji w przyszłości; „Rewitalizacja płyty boiska bocznego przy stadionie MOSiR” – projekt nie został zrealizowany z uwagi na brak decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych (prowadzone są prace nad zmianą planu zagospodarowania przestrzennego).

(dowód: akta kontroli str. 537-548, 686-689)

Spośród 22 zadań wybranych do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego na 2018 r. cztery wykonano w pełnym zakresie, 17 było w trakcie realizacji, tj. zakończenie tych zadań przewidziane jest do dnia 31 grudnia 2018 r., a projekt pn. „Budowa sięgacza od ul. Rodakowskiego do ul. Lelewela” nie zostanie zrealizowany z uwagi na brak środków umożliwiających pełną jego realizację. Prace nad projektem wykazały bowiem, że budowa łącznika wymaga budowy ciągu pieszo-jezdnego wraz z infrastrukturą techniczną zamiast pierwotnie planowanego chodnika. Urząd dotychczas zrealizował I etap zadania obejmujący wykonanie oświetlenia ulicznego i odwodnienia.

(dowód: akta kontroli str. 537-548, 686-689)

3.6. W kontrolowanym okresie prowadzono ewaluację budżetu obywatelskiego w drodze bieżącej oceny zasad konsultacji społecznych tego budżetu i skutków ich realizacji w kolejnych edycjach. Efektem tego było wprowadzanie zmian tych zasad. Ponadto, analizie podlegało wykonanie budżetu obywatelskiego w ramach analizy wykonania budżetu Miasta. Zasady i konieczność ewaluacji budżetu obywatelskiego nie były zawarte w odrębnych wewnętrznych aktach prawnych.

Sprawozdania finansowe z realizacji zadań w ramach budżetu obywatelskiego za lata 2016-2017 zamieszczono w BIP Urzędu i stanowiły one integralną część rocznych sprawozdań z realizacji budżetu Miasta.

(dowód: akta kontroli str. 649-651, 1082-1087)

3.7. Kierownik Biura Prezydenta wyjaśnił, że przy realizacji zadań i wydatków w ramach budżetu partycypacyjnego wystąpiły trudności związane z wyborem wykonawców. Wynikało to z faktu składania ofert przewyższających wysokość środków zapisanych na ten cel w budżecie, co w konsekwencji prowadziło do powtarzania przetargów i wydłużenia terminów realizacji zadań.

(dowód: akta kontroli str. 650-651)

3.8. Kierownik Biura Prezydenta wyjaśnił również, że w latach 2016-2018 funkcjonowanie budżetu partycypacyjnego zwiększyło aktywność obywatelską mieszkańców Miasta. Dzięki temu narodził się wzrost poziomu współpracy między nimi oraz świadomość w zakresie funkcjonowania Miasta i kosztów inwestycji. W jego ocenie, potwierdziła to liczba osób, które wzięły udział w poszczególnych edycjach konsultacji społecznych, tj. 9.950 w 2015 r. (na 2016 rok), 13.585 w 2016 r. (na 2017 r.) i 11.296 w 2017 r. (na 2018 r.).

(dowód: akta kontroli str. 649-651)

3.9. Pracownik Biura Prezydenta wziął udział w czterech szkoleniach, których przedmiotem była problematyka budżetu partycypacyjnego. Były to szkolenia przeprowadzone w: Warszawie w styczniu 2015 r. przez Pracownię Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”; Kaliszu w marcu 2018 r. - poświęcone budżetowi obywatelskiemu na terenie województwa wielkopolskiego; Wrocławiu w czerwcu 2018 r. w ramach 5. Forum Praktyków Partycypacji oraz w Poznaniu w maju 2018 r. przez Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych.

(dowód: akta kontroli str. 651, 785-790)

3.10. W latach 2016 – 2018 w Urzędzie funkcjonował audyt i kontrola wewnętrzna, jednak nie objęto nimi zagadnień związanych z funkcjonowaniem w Mieście budżetu obywatelskiego.

(dowód: akta kontroli str. 652)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Realizację projektów w ramach budżetu obywatelskiego była prawidłowa i zgodna z założeniami wynikającymi z wniosków mieszkańców. Wydatki budżetowe na te projekty zostały poniesione zgodnie z przepisami. W większości osiągnięto planowane efekty, w tym rzeczowe. W niektórych przypadkach nie zrealizowano w pełni projektu z uwagi na brak środków finansowych lub możliwości technicznych. Z uwagi na problemy związane z wyborem wykonawców, niektóre projekty zostały zrealizowane w części i przeniesione do realizacji na kolejne lata budżetowe. W wyniku realizacji zadań poprawiła się m.in. miejska infrastruktura rekreacyjno-sportowa i drogowa, zagospodarowano część przestrzeni publicznej Miasta, wzrósł też poziom integracji mieszkańców. Ponadto prowadzona ewaluacja budżetu partycypacyjnego przyczyniła się do poprawy jego funkcjonowania.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶⁴, wnosi o podjęcie działań w celu:

- 1) określenia w uchwale Rady Miasta kompletnych zasad i trybu prowadzenia konsultacji w sprawie Pilskiego Budżetu Obywatelskiego, zgodnie z wymogami określonymi w art. 5a ustawy o samorządzie gminnym,
- 2) usunięcia wymogu podania w karcie do głosowania Pilskiego Budżetu Obywatelskiego sumy cyfr z numeru PESEL,
- 3) zapewnienia przestrzegania przyjętego harmonogramu konsultacji społecznych w sprawie Pilskiego Budżetu Obywatelskiego ustalonego w zarządzeniach Prezydenta i uchwale Rady Miasta.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 18 grudnia 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Daniel Braciszewski
inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

Dyrektor
z up. Tomasz Nowiński
Wicedyrektor

.....
podpis

Artur Pigłas
doradca ekonomiczny

.....
podpis

⁶⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm.